

WYŻSZA SZKOŁA BEZPIECZEŃSTWA
z siedzibą w Poznaniu

Załącznik 1.

ZATWIERDZAM

REKTOR

dr Andrzej ZDUNIAK

PROGRAM RAMOWY
STUDIA PODYPLOMOWE
PEDAGOGIKA INTERWENCJI

(2 semestry)

Opracowanie autorskie:

mgr Przemysław Matuszyński

POZNAŃ

2011

NAZWA STUDIÓW (kierunek):

Pedagogika interwencji

KIEROWNIK STUDIÓW:

Mgr Przemysław MATUSZYŃSKI

CZAS TRWANIA (ilość godzin):

Dwa semestry (225 godzin)

FORMA STUDIÓW:

Studia podyplomowe niestacjonarne

CEL STUDIÓW (uzasadnienie potrzeby):

Adresaci szkolenia zostaną zapoznani z różnymi technikami umożliwiającymi skuteczne przeprowadzenie interwencji w szkole, placówce wychowawczej, resocjalizacyjnej posługując się praktycznymi narzędziami komunikacji, w oparciu o reguły dobrego kontraktu. Przedstawione zostaną strategie wzmacniania i wygaszania, nagradzanie i karanie, analiza transakcyjna, i in. Ponadto studenci będą przygotowani do rozpoznawania czynów karalnych i innych przejawów demoralizacji, które mogą mieć miejsce na terenie placówki. Adresaci szkolenia zostaną zapoznani z podstawami prawa karnego materialnego oraz praktycznymi rozwiązaniami wynikającymi z faktu ujawnienia przestępstwa lub innego przejawu demoralizacji. Będą potrafili rozróżnić zachowania agresywne od agresji kryminalnej. Ponadto przedstawione zostaną rozwiązania systemowe i interwencyjne w sytuacji uniknięcia zjawiska labelingu społecznego, czyli naznaczenia, wynikającego z faktu uczestnictwa ucznia/wychowanka w zdarzeniu kryminalnym. Uczestnicy zapoznają się z narzędziami do przeprowadzania rozpytania lub wywiadu. Ta umiejętność może być kluczowa dla dalszego postępowania, w zależności od kontekstu. Wywiad środowiskowy, często jest dla pedagoga szkolnego czynnością zleconą przez Sąd Rodzinny. Ponadto każdy nauczyciel, wychowawca, na terenie szkoły lub placówki może być świadkiem sytuacji, których obiektywne przedstawienie i udokumentowanie jest bardzo ważne. Pierwszy kontakt i rozmowa z uczniem/wychowankiem, miejsce przeprowadzenia rozmowy, to tylko jedne z wielu elementów, które mają znaczenie w rozpytaniu. Uczestnicy zapoznają się z różnymi technikami chociażby z zakresu NLP (Neurolingwistyczne Programowanie) wykorzystywanymi m.in. w czasie przesłuchań przez policję na całym świecie. Dowiedzą się jakie jest miejsce instytucji w której pracują, w kontekście Ustawy o postępowaniu w sprawach nieletnich. Przedstawione zostaną praktyczne rozwiązania systemowe, oparte o współpracę z Sądem Rodzinnym. Szkoły i inne placówki często szybko sięgają po najprostsze rozwiązania w przypadku ujawnienia zachowań agresywnych, czyli wzywają policję. To rozwiązanie często ma odwrotny skutek od zakładanego. Bywa, że nieletni sprawca wzmacnia swoją pozycję w nieformalnej grupie, jego autorytet rośnie i staje się jeszcze bardziej śmielszy w stosowaniu agresji i przemocy, budząc strach uczniów, poczucie bezsilności nauczycieli, wychowawców. Studenci dowiedzą się jak uniknąć takich sytuacji, a zarazem osiągnąć określone cele wychowawcze w kontekście obowiązujących przepisów prawa.

STUDENCI (do kogo adresowane są studia):

Studia są adresowane do absolwentów wyższych uczelni, którzy wiążą swoją przyszłość z pracą w szkołach, placówkach wychowawczych, resocjalizacyjnych, świetlicach socjoterapeutycznych lub innych, których zadaniem jest działalność wychowawcza. Problem zachowań agresywnych w placówkach oświatowych, wychowawczych, resocjalizacyjnych, powoduje, że pracodawcy poszukują specjalistów, którzy będą potrafili w porę rozpoznać przejawy naruszania zasad, przeprowadzić natychmiastową krótkotrwałą i skuteczną interwencję oraz stworzyć strategię systemową, zapobiegającą wystąpieniu kolejnych przejawów agresji lub przemocy. Dzisiaj pedagog, musi być dobrym strategiem, eklektycznie podchodzącym do problemów, które spotyka. Rotacja wychowanków, uczniów w placówkach wychowawczych i oświatowych jest bardzo duża, a to powoduje, że zespoły wychowawcze, nauczyciele, nie mogą pozwolić sobie na działanie w ramach

sztynnych, utartych schematów oddziaływań na wychowanka. Często do placówek wychowawczych trafiają osoby nieletnie, których miejsce jest w ośrodkach resocjalizacyjnych. Ten sam wychowanek trafia do nowej szkoły i często przyczynia się do demoralizacji innych małoletnich osób. Absolwenci kierunku PEDAGOGIKA INTERWENCJI będą przygotowani do pracy z każdym uczniem na każdym z trzech poziomów profilaktyki.

KADRA DYDAKTYCZNA:

Zajęcia prowadzić będą pracownicy naukowcy Katedry Pedagogiki oraz Katedry Nauk Psychospołecznych Wyższej Szkoły Bezpieczeństwa z siedzibą w Poznaniu oraz specjaliści z zakresu pedagogiki, psychologii, prawa, medycyny, wywodzący się spośród nauczycieli akademickich: Uniwersytetu Adama Mickiewicza w Poznaniu, Akademii Medycznej im. K. Marcinkowskiego w Poznaniu, Uniwersytetu, im. Kazimierza Wielkiego w Bydgoszczy oraz Uniwersytetu Łódzkiego.

KORZYŚCI ZE STUDIÓW:

Absolwenci kierunku PEDAGOGIKA INTERWENCJI będą przygotowani do pracy z wychowankiem na każdym z trzech poziomów profilaktyki w placówkach oświatowych, wychowawczych i resocjalizacyjnych. Będą strategami profilaktyki agresji i przemocy, kreatorami bezpiecznego środowiska, funkcjonującego w oparciu o zasady utylitaryzmu i poszanowania godności międzyludzkiej. Absolwenci zapoznają się z najnowszymi osiągnięciami wiedzy teoretycznej i praktycznej z różnych dziedzin psychologii, pedagogiki, prawa i medycyny.

PROGRAM RAMOWY:

Sem.	PRZEDMIOT	Forma zajęć (liczba godzin)					Forma Zal.
		W	Ć	WR	S	R	
1	1. Psychologia zmiany postaw	3		7		10	E
	2. Psychologia motywacji	3		7		10	E
	3. Empatia i rozwój moralny	3		7		10	Z
	4. Postępowanie w sprawach nieletnich	3		7		10	Z
	5. Psychologia poznawcza	3		7		10	E
	6. Metodyka wychowania resocjalizacyjnego	3		7		10	Z
	7. Teoria społecznego uczenia się	3		7		10	Z
	8. Psychologia agresji	3		7		10	Z
	9. Techniki NLP w komunikacji	3		7		10	Z
RAZEM W SEMESTRZE 1		27	-	63		90	
2	1. Analiza transakcyjna w komunikacji	3	7			10	Z
	2. Podstawy prawa karnego materialnego	3		7		10	Z
	3. Rozpytanie i wywiad	3		7		10	Z
	4. Pedagogika interwencji	5		35		40	E
	5. Techniki behawioralne w pracy z uczniem	3		7		10	Z
	6. Trening Zmiany Agresywnych Postaw	5		7		10	E
	7. Diagnoza w resocjalizacji	3		7		10	E
	8. Pierwsza pomoc przedmedyczna	5	10			15	E
	9. Seminarium				20	20	Z
RAZEM W SEMESTRZE 2		30	17	70	20	135	
RAZEM		57	17	133	20	225	

Legenda: W – wykład, Ć – ćwiczenia, Wr – warsztaty, S – Seminarium, R – Razem, E – egzamin, Z – zaliczenie.

SZCZEGÓŁOWE TREŚCI KSZTAŁCENIA:

Psychologia zmiany postaw - 10 godzin

Mechanizmy zmiany postaw są jednym z najczęściej badanych zjawisk w psychologii społecznej. Badania prowadzone w tym zakresie skupiają się zwykle na analizie technik manipulacji i perswazji, które w największym stopniu oddziałują na przekonania i opinie. Poznanie czynników, które sprzyjają trwałemu zmienianiu przez nas postaw oraz analiza procesów psychicznych, które odpowiadają za utrzymywanie swoich postaw albo ich zmianę. Teorie zmiany.

Psychologia motywacji – 10 godzin:

Opis, wyjaśnianie, zrozumienie procesów leżących u podłoża motywacji stanowi jeden z podstawowych warunków poznania ludzkiego zachowania, działania. Człowiek bada procesy motywacji nie tylko po to, aby zrozumieć przyczyny ludzkich zachowań ale również pragnie przewidywać je i wpływać na to zachowanie, zmieniać je. Procesy motywacyjne, ich

charakterystyka.

Empatia i rozwój moralny – 10 godzin:

Ogólne teorie prospołecznego rozwoju moralnego, podkreślające nie tylko rolę empatii w emocjach, motywacjach i zachowaniach moralnych, jednocześnie odgrywające szczególne znaczenie w procesach poznawczych. Przedstawienie teorii wyjaśniających procesy leżące u podłoża powstawania procesów empatii oraz jej wpływu na działania prospołeczne, a także wytłumaczenie tego, jak empatia się rozwija, począwszy od form przedwerbalnych, aż po wyrafinowane sposoby, w jakie człowiek wyraża zainteresowanie złożonymi i subtelnymi odcieniami ludzkich emocji.

Postępowanie w sprawach nieletnich – 10 godzin:

Formalnie – prawny algorytm postępowania w sprawie ucznia. Miejsce i zadania szkoły w postępowaniu w sprawach nieletnich. Odpowiedzialność prawna i karna.

Psychologia poznawcza – 10 godzin:

Zapoznanie się z podstawowymi problemami, pojęciami i metodami psychologii procesów poznawczych. Omówienie nie tylko "klasycznych" problemów psychologii poznawczej, ale także najnowszych koncepcji. Przedstawienie najważniejszych paradygmatów eksperymentalnych, ilustrujących szczególnie interesujące zjawiska. Demystyfikacja uproszczonych sądów i pseudoteorii na temat procesów poznawczych człowieka. Ukazanie nowych możliwości zastosowania pojęć i metod psychologii poznawczej do analizy wielu zjawisk, zwykle nie rozpatrywanych w tym kontekście, np. zjawisk społecznych lub zaburzeń psychicznych.

Metodyka wychowanie resocjalizacyjnego – 10 godzin:

Metodyka jako zbiór metod i zasad oddziaływania profilaktycznego i resocjalizującego. Współczesna myśl resocjalizacyjna. Podstawowe pojęcia (metodyka wychowania resocjalizacyjnego; wychowanie resocjalizacyjne; resocjalizacja; socjalizacja; różnicę między socjalizacją a resocjalizacją; niedostosowanie społeczne i in. Heurystyczny model funkcjonowania człowieka – próba wyjaśnienia zachowania człowieka wg L. Pytka. (Teoria postaw, ról społecznych, labelingu społecznego). Metody wychowania resocjalizacyjnego: antropologiczne, socjotechniczne, kulturotechniczne, psychoterapeutyczne. Metody behawioralne w oddziaływaniach resocjalizacyjnych. Psychoterapia w procesie wychowawczym. Metody poznawczo – behawioralne w procesie wychowawczym. Metoda indywidualnych przypadków. Metoda pracy z grupą. Metoda systemowa w resocjalizacji. Praca socjalna jako element resocjalizacji.

Teoria społecznego uczenia się – 10 godzin:

Omówienie kluczowych mechanizmów funkcjonowania człowieka w świetle teorii społecznego uczenia. Przybliżenie złożonych i dynamicznych powiązań między czynnikami indywidualnymi, zachowaniami a bodźcami środowiskowymi pozostającymi ze sobą we wzajemnej zależności. Przedstawienie kluczowych dla teorii procesów, jak: modelowanie i jego rodzaje, uczenie się przez obserwację, wzmocnienia, oczekiwane cele, które motywują do działania, zwracając uwagę na to, że zachowania ludzkie stają się modelami dla innych.

Psychologia agresji – 10 godzin:

Podstawowe teorie agresji i przemocy ze szczególnym uwzględnieniem ujęcia behawioralnego. Agresja jako uzależnienie. Mechanizmy powstawania agresji. Błędy atrybucji. Spostrzeganie społeczne a zachowania agresywne.

Techniki NLP w komunikacji (10 godzin):

Teoretyczne podstawy kryminalistyczne. Prowadzenie w warstwie operacyjnej śledztwa lub dochodzenia. Przepisy procedury karnej w tym zakresie. Pozostałe przepisy (np. Ustawa o Policji), w tym niższego rzędu i różnego rodzaju instrukcje policyjne. Zalecenia nauki. Praktyka organów ścigania. Regulacje prawne, mające wpływ na przebieg procesu karnego i działania organów procesowych. Akty normatywne rangi ustawowej, np. dotyczące ochrony informacji niejawnych, statystyki publicznej czy też Krajowego Centrum Informacji Kryminalnych.

Analiza transakcyjna w komunikacji - 10 godzin:

Stworzona przez Erica Berne'a psychologiczna koncepcja stosunków międzyludzkich. Transakcja jako wymiana werbalna i niewerbalna między osobami. Stosowanie analizy transakcyjnej dla zrozumienia i wyjaśnienia powstawania konfliktów między ludźmi. Analiza struktury osobowości, pozwalająca zrozumieć, co dzieje się w człowieku. Analiza transakcji, pozwalająca zrozumieć relacje międzyosobowe. Analiza gier, dzięki której można wyjaśnić ukryte, negatywne uczucia w stosunkach międzyludzkich. Analiza skryptu życiowego, pozwalająca zrozumieć "scenariusz życia", według którego jednostka postępuje w życiu.

Podstawy prawa karnego materialnego – 10 godzin:

Prawo karne materialne (k.k.) jako dziedzina prawa, określająca czyny będące przestępstwami, oraz kary grożące za ich popełnienie. Zasady odpowiedzialności karnej, środki karne i środki zabezpieczające, czyli cały system stosowania ograniczenia lub pozbawiania wolności w zależności od popełnionego czynu, jak i wysokość kary stosowanej w określonym przypadku.

Rozpytanie i wywiad – 10 godzin:

Narzędzia do przeprowadzania rozpytania lub wywiadu. Strukturalne metody przesłuchań. Rozwiązania systemowe w rozpytaniu. Kryminalistyczne wywiady strukturalne. Rozwiązania taktyczne. Rozpytanie i wywiad w praktyce. Ocena wiarygodności w rozpytaniu. Ocena zachowania zewnętrznego i stanu faktycznego. Ocena uczciwości i wiarygodności. Metoda mająteczna w rozpytaniu. Wywieranie wpływu i perswazja.

Pedagogika interwencji – 40 godzin:

Podstawy prawne interwencji. Rodzaje interwencji. Przebieg interwencji. Komunikacja w czasie interwencji. Dokumentowanie interwencji. Świadkowie i ich relacje. Zbieranie faktów. Terytorium, panorama, mapa świata. Percepcja. Role osób biorących w interwencji. Kontrakt w pracy z dziećmi i młodzieżą. Rozwiązania systemowe. Budowanie strategii działań profilaktycznych.

Techniki behawioralne w pracy z uczniem – 10 godzin:

Wzmacnianie i wygaszanie. Skala wzmacnienia, „jackpot”, Procedura wzmacnień, wzmacnienie trwałe; wzmacnienie przypadkowe; wzmacnienie zorganizowane. Kształtowanie, dziesięć metod kształtowania, skróty kształtowania; Metody likwidowania zachowań niepożądanych; nagroda i kara, kontrakt behawioralny (komunikaty pozytywne). Trening z „klikerem”, jak pozbyć się „klikera”.

Trening zmiany agresywnych postaw – 10 godzin:

Trening zmiany postaw jako poznawczo – behawioralna metodą pracy z dziećmi, młodzieżą i dorosłymi w profilaktyce agresji i przemocy. Trzy komponenty: trening behawioralny, emocjonalny i poznawczy. Charakterystyka treningu i trenujących. Trener. Trening transferu. Charakterystyka zmiany. Spirala zmiany. Diagnoza zmiany.

Diagnoza w resocjalizacji – 10 godzin:

Główne stanowiska teoretyczne i problemy praktyczne w postępowaniu diagnostycznym. Podstawowe założenia metodologiczne procesu diagnozowania w resocjalizacji, wraz z opisem modeli diagnozowania, specyficznych trudności, dylematów i zasad diagnozowania w przypadku tzw. "zjawisk trudnych". Warsztat diagnostyczny pedagogiki resocjalizacyjnej z określeniem metod, technik i narzędzi diagnostycznych oraz zasad ich stosowania.

Pierwsza pomoc przedmedyczna – 15 godzin:

Prawne aspekty realizacji pierwszej pomocy. Prawne podstawy udzielania pomocy. Wybrane zagadnienia dotyczące pomocy przedmedycznej. Zasady udzielania pierwszej pomocy przed medycznej. Schemat RKO (Resuscytacja Krążeniowo Oddechowa). Wyposażenie apteczki pierwszej pomocy przedmedycznej. Ocena stanu poszkodowanego. Nagłe zatrzymanie krążenia u dzieci. Nagłe zatrzymanie krążenia u dorosłych. Instrukcja udzielania pierwszej pomocy.

Seminarium dyplomowe – 20 godzin:

Przygotowanie pracy dyplomowej w formie pisemnego opracowania.

WARUNKI PRZYJĘCIA:

1. O przyjęcie na studia podyplomowe „Pedagogika interwencji” mogą ubiegać się osoby, które ukończyły studia wyższe.
2. Rekrutacja odbywa się bez egzaminów wstępnych.
3. Ze względu na ograniczoną ilość miejsc, o przyjęciu decyduje kolejność zgłoszeń.
4. Warunkiem przyjęcia na studia podyplomowe jest złożenie kompletu dokumentów:

WYSOKOŚĆ OPŁAT:

Opłata za naukę na studiach podyplomowych obejmuje:

- bezzwrotną opłatę rekrutacyjną w wysokości **50 zł**,
- opłatę czesnego w wysokości **1400 zł za semestr**.

WARUNKI UKOŃCZENIA STUDIÓW:

Warunkiem ukończenia studiów podyplomowych jest:

1. Uzyskanie zaliczeń oraz zdanie egzaminów określonych w planie studiów;
2. Pozytywna ocena pracy końcowej (podyplomowej);
3. Uregulowanie opłat za studia, o których mowa w Regulaminie Studiów Podyplomowych § 5, ust. 2 oraz w *umowie*.